

НОВІ ЗАКОНОПРОЕКТИ В МОВНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті схарактеризовано нові законопроекти, що стосуються функціонування української мови. Заналізовано чинники, що сприяли появі законопроектів. З'ясовано недоліки та переваги кожного з проектів.

Ключові слова: законопроект, українська мова, медіа, держава, культура.

Abstract

I looked on the new laws relating to promotion of the Ukrainian language in the article. Were analyzed factors that contributed to the emergence of bills. I found advantages and disadvantages of each project.

Keywords: bill, Ukrainian, medias, state, culture.

У 2012 році було прийнято закон «Про засади державної мовної політики» (неофіційно – Ківалова-Колісниченка), який на сьогодні був визнаний як проросійський та такий, що зменшує важливість української мови в суспільстві. Тому, йому на противагу, 19 січня у Верховній Раді було зареєстровано одразу два законопроекти про державну мову, А за місяць до цього, 19 грудня, було зареєстровано ще один законопроект. Законопроекти з-поміж урегулювання мовного питання, передбачають нові вимоги до мови засобів масової інформації, книговидання, кінематографу та реклами. На сьогодні ці закони розглядає Комітет із питань культури і духовності. Цим ідеям належать конкретні імена, а саме: 5556 – Я.В. Лесюка, 5669 – М.Й. Головка, 5670 –В.А. Василенка, хоча співавторами законопроектів було багато членів вищезазначеного комітету.

Однією з головних відмінностей є те що законопроект 5670 – “Проект Закону про державну мову” був написаний з урахуванням думки багатьох громадських діячів, культурознавців на чолі з видатним українським діячем, доктором юридичних наук, професором, автором Декларації про незалежність, Володимиром Василенком. Саме Василенко, посилаючись на досвід багатьох країн, запропонував застосувати принцип двох окремих законів для державної мови і для мов меншин. Вважаємо, що це позитивно вплине на соціальне та громадське життя. Перш за все, це вплине на зрушення процесу Євроінтеграції, а по-друге, надасть окремі права та обов'язки меншинам, що проживають на території України.

Основні положення законопроектів подано в порівняльній таблиці 1.

Таблиця 1. Порівняння законопроектів про мову

Законопроекти/ Пункти	Проект 5556	Проект 5669	Проект 5670
Телебачення	Телеканали й радіостанції, незалежно від форми власності, повинні здійснювати загальнонаціональне мовлення українською мовою.	Загальнонаціональні телеканали й радіостанції будь-якої форми власності повинні мовити українською мовою 100 % ефірного часу.	--
Державна преса	Державна та комунальна преса повинна видаватися українською мовою. У Криму поряд із українською може використовуватися кримськотатарська мова.	--	Преса повинна видаватися державною мовою. Можливе видання двох чи більше мовних версій, одна з яких — державною мовою.
Приватна преса	Щонайменше дві третини накладу повинні видаватися українською мовою.	Приватна преса повинна видаватися українською мовою. Можливе видання	Можливе видання двох чи більше мовних версій, одна з яких — державною мовою.

		приватної преси українською та іноземною мовою	
Інформаційні агентства	Інформаційні агентства повинні поширювати інформацію українською мовою та, за потреби, англійською або іншою іноземною мовою.	--/--	Інформаційні агентства мають поширювати свою продукцію державною мовою.
Книговидання	Декларується заохочення державою виготовлення й розповсюдження книжок українською мовою	Передбачена державна підтримка книговидання і книгорозповсюдження українською мовою	Книжки мають видаватися державною мовою. Можливе видання поряд із державною іншими мовами. При цьому текст, обсяг, зовнішній вигляд мають бути такими ж, як у книжки державною мовою.
Український кінематограф	Мовою кінематографа є українська мова. Декларується заохочення державою розвитку україномовного кіномистецтва.	Виробництво фільмів коштом державного бюджету має відбуватися виключно українською мовою.	Фільми вироблені суб'єктами кінематографії України, повинні розповсюджуватися та демонструватися зі звукоорядом українською мовою.
Закордонний кінематограф	Трансляція іноземних аудіовізуальних творів повинна здійснюватися з дублюванням чи озвученням українською мовою.	Іноземні фільми, які розповсюджуються та демонструються в Україні, мають бути дубльовані українською мовою.	--/--
Рекламні видання	Рекламні оголошення, повідомлення та інші форми аудіо- та візуальної продукції повинні виконуватися українською мовою.	Мовою зовнішньої та аудіовізуальної реклами є українська мова. Можливе поширення аудіовізуальної реклами мовою нацменшини	Мовою реклами в Україні є державна мова.

Аналізуючи всі три законопроекти, варто зазначити, що, насправді маємо два автентичні законопроекти: перший "Закон України Про мови в Україні" (N5556, від 19.12.2016) та другий "Закон України про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні" (N5669, від 19.01.2017). Третій законопроект N5670, крім розділу про інспектування, – це лише той самий другий N5669 з незначними і несуттєвими змінами.

Отже, законопроекти, передусім перший і другий, вважаємо результатами ефективних змін на шляху «деколонізації» нашої країни. Також погоджуємося з пропозицією голови комітету з питань духовності та культури напрацювати спільний законопроект із урахуванням усіх запропонованих переваг, вилучити повтори, надмірності, зробити його меншим за обсягом і вписаним у конституційне поле держави відповідно до рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Проект Закону про державну мову № 5556 http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60750.
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Проект Закону про державну мову № 5670 http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60953.
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Проект Закону про державну мову № 5669 http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60952.
4. Фаріон І. МОВА: законотворчість і плагіат! : [Електронний ресурс] / Ірина Фаріон. — Режим доступу : <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/588b6155917d8/>.

Василевський Володимир Олегович – студент групи ІІІ-16Б, факультет інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vovavasilivskyi@gmail.com.

Науковий керівник: **Радомська Людмила Анатоліївна** — канд. філол. наук, старший викладач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Vasylevskiy Volodymyr O. - student of the 1PE-16b group, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vovavasilevskyi@gmail.com.

Supervisor: **Radomska Liudmyla A.** – Candidate of Philology, senior lecturer in linguistics, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.